

Právo na informace v praxi

V poslední době jsou poměrně často publikovány zprávy týkající se uplatnění práva na informace vůči povinným subjektům v intencích zákona č. [106/1999](#) Sb. Jsou vyhlašovány ankety, adorování aktivisté, kteří „porazili úřad“, naopak demonizovány instituce nebo konkrétní osoby, které se tomuto právu (téměř jako zbožštělému Zlatému teletu) neuklonili dosti hluboko a dosti rychle. Společně pro tyto mediální výstupy je zejména to, že jsou publikovány v podstatě bezvýhradně osobami zmíněné právo uplatňujícími nebo na podporu tohoto práva. Ochota publikovat negativní zkušenosti s dopady tohoto zákona se, alespoň podle mých zkušeností, limitně blíží nule.

Aby nedošlo k omylu, zmíněný zákon považuji za potřebný a užitečný, domnívám se ale, že stále postrádá vyváženost, bohužel i díky judikatuře soudů, které ochotně prolamují limity zmíněné právo omezující z vůle zákonodárce – jako je například poskytování či neposkytování informací o probíhajícím trestním řízení nebo rozhodovací činnosti soudů s výjimkou rozsudků.

Zdá se, že jen veřejný nepřítel by mohl o rozsahu současné praktické aplikace práva na informace pochybovat. Takto je také třeba s takovým subjektem jednat. Ostatně, jeden příklad za všechny. Nahlédnete-li na stránky o.p.s. Otevřená společnost, objevíte zde kolonku „Chci oznámit lumpárnu“. Tedy nikoli nesprávný úřední postup, nezákonný postup nebo mylný postup, ale prostě „lumpárnu“. Kdo je pachatelem lumpárny a co si myslím o takovém označení snad nemusím explicitně vysvětlovat. Přitom aplikace dotčeného zákona včetně všech vyžadovaných třístupňových testů proporcionality a posouzení konkurence s jinými zákonnými ustanoveními není právě jednoduchou záležitostí, ať již jde o pracovněprávní předpisy, předpisy upravující ochranu osobních údajů či jiné normy.

Za čirý eufemismus považuji text důvodové zprávy k jedné z novel zmíněného zákona, v níž se uvádí, že „současné zákonné nastavení vztahu mezi žadatelem o informace a povinným subjektem nedává povinnému subjektu dostatečné možnosti ochrany proti zneužívání práva na informace (jakkoli výjimečnému, přesto se v praxi vyskytujícímu)“. Ale od teorie k praxi. Jako předseda soudu jsem opakovaně odpovídal v minulosti pravomocně odsouzeným vrahům na dotazy ohledně případného členství předsedy senátu, který je odsoudil, v KSČ, ohledně jejich příjmu, mým odvolacím senátem pravomocně odsouzené osobě jsem sděloval výši svého příjmu a další informace o mé osobě, částečně, pravda, s odložením žádosti a částečně s jejím zamítnutím (v téže době dotýčný žadatel vyhrožoval mně a mému místopředsedovi na internetu šibenicí, jak jsem zjistil), projednával jsem i případ nebezpečného pronásledování, kdy poškozenou byla úspěšná komunální politička - starostka, pachatel ji mimo jiné zasypával žádostmi dle zákona č. 106, aby si zjistil místa, na kterých se vyskytuje a kde probíhají její úřední jednání, pohyb jejího služebního vozidla a podobně. Jistě, každý zákon je zneužitelný. Jde ovšem o míru, ve které se tak děje.

Udělal jsem si tedy drobný test a ověřil jsem, čeho se v případě Krajského soudu v Plzni týká náhodně vybraná řada 50 žádostí (jde jen o zlomek žádostí vyřizovaných v běžném roce). Zjistil jsem, že z těchto 50 žádostí se jen jedna týká čehosi, co by bylo lze nazvat kontrolou veřejnosti nad justicí. Šlo o dotaz zaměřený na zjištění statistických údajů v opatrovnických věcech. Ve 23 případech šlo žadatelům, vesměs advokátům, o rozhodnutí v konkrétní věci (věcech), které tak pořídili, aniž by museli hradit soudní poplatek za pořízení opisu. V 10 případech se jednalo o tutéž skupinu žadatelů a navíc o studenty, kteří žádali o soubor rozhodnutí týkajících se určitého právního problému či institutu (tento typ žádostí advokátů přinesl zejména nový Občanský zákoník, u studentů jde o jev

periodický váží se na vypracování bakalářských a jiných prací). Zbytek žádostí byl poměrně různorodý, více se ještě objevovaly žádosti o různé „kompro“ materiály na svědky protistrany či znalce, kteří podali pro žadatele nevyhovující posudek a podobně. Náš letošní mezitímní rekordman, podnikatelský subjekt zaměřený na poradenství, podal zatím 72 žádostí, které se týkají poskytnutí jednoho či více rozsudků, které potřebuje, jak sám uvádí, pro svoji podnikatelskou činnost. Tato glosa ovšem nemá rozsah na to, abych se zabýval problematikou současné úpravy zpoplatnění žádostí vyžadujících rozsáhlé vyhledávání nebo problematikou zamítavých rozhodnutí, komunikace se žadatelem a dalšími činnostmi, které si vyžadují poměrně významné náklady.

Znovu zdůrazňuji, že považuji právo na informace za zcela nezbytné pro demokratickou společnost, nicméně i když se oprostím od urážlivých a šikanózních podání, nejsem si jistý, zda by soudy jako povinné subjekty měly zdarma sloužit jako rešeršní a anotační služba advokacii, studentům a podnikatelským subjektům. Výsledkem je, že již nedokáží se svými místopředsedy zajišťovat jako v minulosti odpovědi osobně, proč se pomalu a jistě u zdejšího soudu vytváří právní oddělení, jehož provoz, milí čtenáři, hradíte a budete hradit ze svých daní. U některých soudů naší velikosti již na této problematice pracují 2-3 lidé v podstatě na plný úvazek. Ony ty informace prostě zadarmo opravdu nejsou.

Mgr. Miloslav Sedláček,
předseda Krajského soudu Plzeň

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - říjen 2016.

Nové číslo EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store, Google Play a Windows Store, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, stačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nebezpečný návrh novely zákona aneb Cesta do pekel je dlážděna těmi nejlepšími úmysly. Actio popularis - dobrý sluha, ale špatný pán](#)
- [Třpyt a bída DPP](#)
- [Lesk a bída klouzavého mandátu](#)
- [GDPR pro samostatné advokáty](#)
- [GDPR kontra zásada veřejnosti](#)
- [Proboha, nepohrávejme si s myšlenkou na zrušení Senátu - aneb I každý populismus musí mít svou mez.](#)
- [Proč máme málo soudců-mužů? Není to diskriminace?](#)
- [Zpověď týraného dyslekticko-dysgrafického autisty](#)
- [Právo stále bují aneb Právní život](#)
- [Glejt pro podpantofelníka](#)
- [Léto versus generátor spisů aneb Právní život](#)